adevărul.ro

Beat mort la volan?

Cornel Stan,

Cojile calcaroase, ca de ou, care-ti tin trupul si sufletul incorsetate in conventii de toate felurile se sparg ca baloanele de sapun, aripile iti cresc, aerul iti intra in plamani ca din turbocompresor, simti o forta nebanuita in tine, care te surprinde extrem de placut, ai o pofta nebuna de fapte eroice, de risc la limita.

Limuzina intotdeauna devotata e parte din tine, simte ca tine si dintr-odata are atata putere cum nu ai banuit pana acum, atata dinamica si gratie, ca o felina. Da-mi-ar Domnul acum serpentinele din Tirol, cu Pacificul alaturi.

Dar cum sa mai vezi Pacificul alaturi, chiar daca Domnul ti l-ar da, cand privirea ta nu mai cuprinde 180-200 de grade, ci numai realitatea cam aburita pe drept inainte, ca intr-un tunel. Pomul de langa realitatea asta, din acest miez de noapte, nu l-a plantat Domnul astazi, ci era acolo de optzeci de ani. In clipita in care limuzina ta s-a indreptat val vartej spre el, tu ai mai avut timp sa crezi ca sunt doi. Idioata de limuzina n-a mai vrut sa puna frana in stilul comandat mereu de tine, ca la curse. Pentru ca pedala astepta o comanda mai rapida, dar drumul dintre creierul si talpa ta devenise mult prea lung. Blestematul de pom n-a patit nimic, pentru ca are rezilienta.

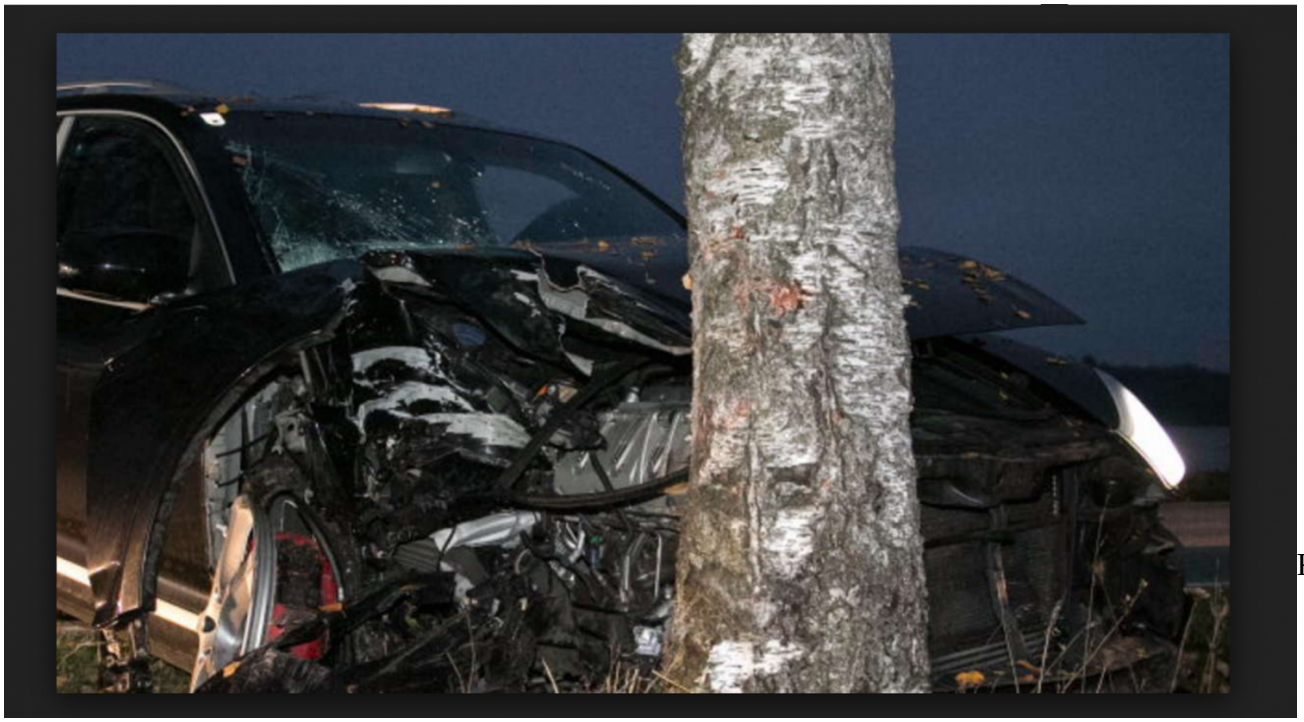

Rezilienta pomului: deformare elastica la un impact, cu revenire extrem de rapida in starea initiala si returnarea energiei primite

Cand botul de fier l-a lovit ca o ghiulea, pomul a dat imperceptibil inapoi, absorbind toata energia intrusului fara sa-si pericliteze scoarta. Dar in secventa urmatoare, intr-o miime de secunda, i-a dat agresorului toata energia inapoi.

Atata energie intr-un timp infinit mai scurt decat la primire inseamna putere, o putere indescriptibila, la care botul de fier si tot ce era in spatele lui nu a mai avut timp sa reactioneze elastic, ci numai plastic, adica prin deformare, ca sub o imensa presa de turtit masini.

Energia de impact returnata unui agresor intr-un timp infinit mai scurt decat la primire creste intr-atat puterea ripostei, incat o agresorul nu mai poate reactiona elastic, ci doar plastic, deformandu-se. Rezilienta poate fi materiala, dar si spirituala.

Bunii tai prieteni cu care te tineai de betii si toate fetele cu care te iubisei au infipt a doua zi in fata pomului o cruce de lemn cu o frumoasa poza de-a ta, langa ea multe, multe buchete de flori colorate, improspatate la inceput zilnic, apoi saptamanal, mai tarziu doar de Paste si Craciun, pana cand, intr-o zi, florile s-au ofilit si crucea a disparut.

Beat mort la volan? La tine s-a implinit din pacate. Altii, beti morti, au ajuns cu volanul acasa, nevatamati. 56% din tinerii intre 18-24 de ani din Europa au recunoscut ca au condus macar o data sub influenta alcoolului. Drogurile le lasam aici deoparte. Multi au avut sansa sa supravietuiasca. Printre supravietuitorii europeni de toate varstele exista si cazuri notorii:

o soferita suedeza care a intrat intr-un garaj prin poarta inchisa - cu alcoolemie de 4,6 la mie. un francez de 37 de ani care a intrat cu masina in santul unei sosele - cu alcoolemie de 10 (!) la mie un sofer de camion din Lituania, oprit dimineata pe o autostrada, pe unde circulau si atatea masinute compacte, cu 7,27 la mie un sofer de masina de gunoi, pe strazile unui oras, pe unde mergeau batrani si copii, cu 4,77 la mie.
In Statele Unite, in pofida controalelor severe, este arestat in fiecare saptamana un sofer de autobuz pentru elevi pentru conducere sub influenta alcoolului.

La nivel mondial, 10,9% din accidentele mortale in traficul rutier survin din cauza alcoolului la volan. Medierile din statistici pot fi folosite pentru a elabora masuri generale de combatere a fenomenului. Daca diferentiem rezultatele ajungem la situatii care ne pot da mult de gandit: procentul de accidente mortale in Europa de Est, adica si in Romania, dar si in Asia Centrala, este de 18,2% - adica aproape dublu decat media mondiala. Inseamna ca altii nu beau deloc sau beau cu masura si nu fac accidente? V-ar veni sa credeti ca intr-una din tarile cu cele mai bune vinuri si spirtoase din lume - Barolo, Brunello di Montalcino, Barbaresco, Grappa di Amarone, Campari, Cinzano - procentajul ajunge abia la 2,3%?

Si daca tot ne referim la cele 18,2% dintre accidentele mortale provocate de sofatul sub influenta alcoolului, sa nu uitam ca Romania detine tragicul record al celor mai multe accidente rutiere mortale din Europa, impreuna cu Bulgaria, dupa cum am mentionat in articolul trecut, Automobilul si viata.

Romania detine tragicul record al celor mai multe accidente rutiere mortale din Europa, dintre care peste 18% - iarasi un record - provocate de conducerea automobilelor sub influenta alcoolului.

Si nu putem face chiar nimic? Ba cum sa nu, putem face multe lucruri.

Hai sa denaturam tuica, la fel ca pe spirtul medicinal, apoi nu i-o mai dam conducatorului, ci motorului, prin injectie directa, in portii mici pe ciclu, asa cum scriam in articolul Diesel cel cu sapte vieti. Si chiar nu mai intram in pom dupa asta? Ba da, dar din cauza unui alt fel de ceata pe creier, din inanitie creata prin prohibitie!

Deci nu asta e metoda. In Statele Unite sunt folosite de mai multi ani sisteme de masurare a alcoolemiei la bord, in autobuzele pentru elevi, in camioane, in flote de automobile ale unor companii sau in masinile private ale soferilor care au fost condamnati deja o data pentru condus sub influenta alcoolului. Si nu se poate evita o asemenea masuratoare la bord? Un studiu efectuat in 2015 in Michigan arata ca doar 0,5% din aparatele de acest fel au fost demontate si numai 1,2% manipulate. Vrea cineva sa aiba de-a face cu un judecator sau cu un serif in America?

Comunitatea Europeana lucreaza in prezent la o legislatie privind instalarea de aparate de masura a alcoolemiei la bordul tuturor vehiculelor rutiere nou produse in Europa, care sunt folosite in transportul de marfuri si persoane sau in cadrul intreprinderilor.

Vor ajunge si in masinile private? In mod sigur. Exista deja un program international, DADSS - Driver Alcohol Detection System for Safety (sistem de control al alcoolemiei soferului pentru siguranta), care reuneste specialisti si cercetatori din companii producatoare de automobile, universitati si autoritati pentru monitorizarea sigurantei traficului. Aceste sisteme pot fi integrate in sistemele moderne de siguranta activa si pasiva de la bordul automobilelor, asa cum au fost descrise in articolul Automobilul si viata.

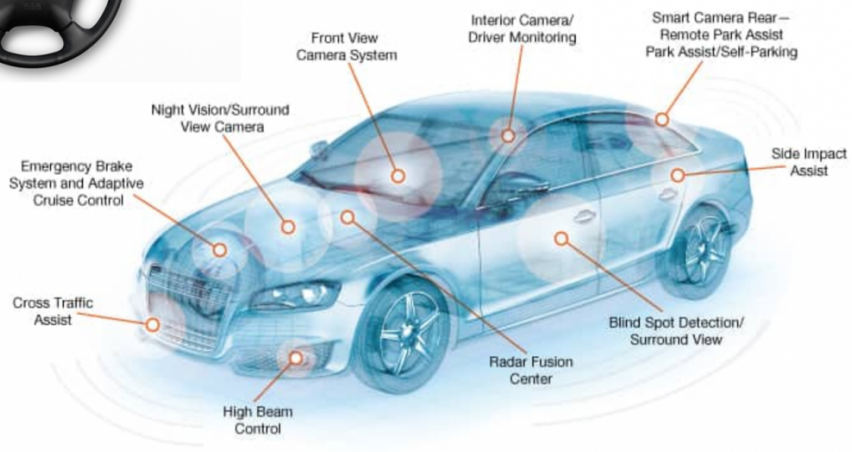

Sistem de masurare a alcoolemiei printr-un senzor in volan, integrat in sistemul central de siguranta activa si pasiva in automobil In general, sunt folosite doua metode de detectie a alcoolemiei soferului la bord:

emisia de raze infrarosii spre gura soferului si inregistrarea spectrului razelor reflectate cu o camera. Razele reflectate au proprietati care depind de concentratia componentelor gazoase expirate de sofer - dioxid de carbon, azot, oxigen si alcool - care absorb parti din energia razelor primite, pe frecvente diferite. atingerea unui senzor plasat pe volan, pe cheie, pe maneta schimbatorului de viteze sau pe cheia de contact. Masuratoarea se efectueaza tot pe baza de raze infrarosii, prin spectroscopie, analog cazului precedent.
Un exemplu de asemenea sistem este Sober Steering, bazat pe un senzor minuscul plasat pe volan. Sistemul cere, inainte de pornirea motorului, dar si in timpul conducerii, la intervale regulate, atingerea cu palma a senzorului. Daca este atins inainte de intentionata pornire, detectand o limita nepermisa de alcool, atunci motorul nu intra in functiune. In timpul cursei, o alcoolemie detectata ca fiind peste limita nu duce, bineinteles, la oprirea motorului sau la blocarea vehiculului, din motive de siguranta a traficului. In schimb, este alertat prin SMS sau printr-un mesaj acustic, seful companiei, soacra sau copilul si, pana la urma, politia, vehiculul fiind monitorizat continuu prin GPS.

Universitatea din San Diego, California, a dezvoltat un fel de plasture aplicabil pe una din suprafetele de la bord deja mentionate, care, cu un scurt impuls electric, stimuleaza transpiratia prin pielea palmei. O enzima continuta de acest plasture reactioneaza la concentratia de alcool, rezultatul fiind transformat in curent, intr-un circuit electric. Procedeul se poate aplica si pentru masurarea concentratiei altor substante chimice, de exemplu a diverselor droguri.

Camioanele mai noi de la Volvo si Scania au montate la bord, in serie, aparate Alcoguard, in care se sufla similar celor cu care este inzestrata politia, functionand insa pe un principiu ultramodern: pila de combustie. Intre etanolul din gazul suflat, pe de o parte, si un flux de aer atmosferic pe cealalta, are loc un schimb de protoni, ceea ce duce la generarea de curent electric, care poate fi masurat foarte exact.

Si totusi, cat putem fi de siguri ca un asemenea sistem nu poate fi inselat? Au fost detectate si asemenea lucruri. Pompa de bicicleta in loc de gura. Doar ce aparatul masoara si presiunea, ba chiar si undele de presiune ale aerului, temperatura si umiditatea, care sunt diferite de la gazul expirat din plamanii unui om la aerul dintr-o

pompa. Si daca sufla pasagerul din dreapta? Atunci acesta devine constient ca este sofat de un om beat. Sau de copilul de pe bancheta din spate? Il invatam sa minta de mic? Copilul nu uita!

Si latul se strange din ce in ce mai tare: alcoolemia se poate mai nou masura si din afara habitaclului!

Ati dat-o in bara, chefliilor! A aparut radarul de alcool, pe langa cel de viteza. Tot asa, montat pe un stalp, la marginea carosabilului! O raza laser traverseaza strada, trecand prin habitaclu.

O parte din energia razei, pe frecventa de absorbtie a etanolului, ramane in habitaclu, lipsa fiind detectata de aparatul de receptie de pe cealalta parte a strazii. Cu cat e mai mare concentratia de alcool in cabina, cu atat mai multa energie este absorbita. Precizia de masura este sub 0,1 la mie! Si daca nu a baut soferul, ci insotitorii? Asta poate fi controlat de echipajul de politie care sta cateva sute de metri mai in fata si care, prin aparat, a primit doar alerta.

Unii oameni sunt mult prea grabiti sa ajunga la tejgheaua cu tarie Asadar, daca vrei sa bei cand esti cu masina, du-te cu ea la bodega, dar las-o acolo!